

opusdei.org

Pasqua: He ressuscitat i encara estic amb tu

El temps de Pasqua, esclat d'alegria, s'estén des de la vigília Pasqual fins al diumenge de Pentecosta. En aquests cinquanta dies l'Església ens embolcalla en la seva alegria per la victòria del Senyor sobre la mort. Crist viu, i ve a trobar-nos.

21/04/2019

«Veni, beneïts del meu Pare, preneu possessió del Regne preparat per a vosaltres des de la creació del món, al·leluia».[1] El temps pasqual és un avançament de la felicitat que Jesucrist ens ha guanyat amb la seva victòria sobre la mort. El Senyor va ser «entregat a la mort per perdonar-nos els pecats i ressuscitat per fer-nos justos»:[2] perquè, mantenint-nos en Ell, la nostra alegria sigui completa.[3]

En el conjunt de l'any litúrgic, el temps pasqual és el “temps fort” per antonomàsia, perquè el missatge cristià és l'anunci alegre que sorgeix amb força de la salvació obrada pel Senyor en la seva “pasqua”, en el seu trànsit de la mort a la vida nova. «El temps pasqual és temps d'alegria, d'una alegria que no es limita a aquesta època de l'any litúrgic, sinó que s'assenta en tot moment en el cor del cristià. Perquè Crist viu: Crist no és una figura que passà, que existí en

un temps i que se n'anà, deixant-nos un record i un exemple meravellosos».[4]

El que només «els testimonis que Déu mateix havia escollit des d'abans»[5] van poder experimentar en les aparicions del Ressuscitat, ara se'ns ofereix en la litúrgia, que ens fa reviure aquests misteris com predicava el Papa sant Lleó Magne «totes les coses relatives al nostre Redemptor que abans eren visibles, ara han passat a ser ritus sacramentals».[6] És expressiu el costum dels cristians d'Orient que, conscients d'aquesta realitat, des del matí de diumenge de Resurrecció intercanvien el petó pasqual: «*Christos anestē*», Crist ha ressuscitat; «*alethōs anestē*», veritablement ha ressuscitat.

La litúrgia llatina, que en la nit santa de dissabte abocava la seva alegria en l'*Exultet*, diumenge de Pasqua la

condensa en el bonic introit
Resurrexi: «he ressuscitat i encara
estic amb tu, has posat la teva mà
sobre meu; la teva saviesa ha estat
meravellosa».[7] Posem en boca del
Senyor, delicadament, en termes de
càlida oració filial al Pare,
l'experiència inefable de la
resurrecció, viscuda per Ell en les
primeres llums del diumenge. Així
ens animava sant Josepmaria en la
seva predicació a apropar-nos a Crist,
en considerar-nos els seus
contemporanis: «He volgut recordar,
ni que sigui de passada, alguns dels
aspectes d'aquesta vida actual de
Crist —*Iesus Christus heri et hodie;
ipse et in sæcula*—, perquè és aquí on
rau el fonament de tota la vida
cristiana».[8] El Senyor vol que el
tractem i parlem d'Ell no en passat,
com es fa amb un record, sinó
percebut el seu “avui”, la seva
actualitat, la seva viva companyia.

La Cinquantena pasqual

Molt abans que existís la Quaresma i els altres temps litúrgics, la comunitat cristiana ja celebrava aquesta cinquantena d'alegria. Qui durant aquests dies no expressés la seva joia era considerat com algú que no havia captat el nucli de la fe, perquè «amb Jesucrist sempre neix i reneix l'alegria».[9] Aquesta festa, tan prolongada, ens suggereix fins a quin punt «els sofriments del món present no són res comparats amb la glòria que s'ha de revelar en nosaltres».[10] En aquest temps, l'Església ja viu el goig que el Senyor li ofereix: una cosa que «cap ull no ha vist mai, ni cap orella ha sentit, ni el cor de l'home».[11]

Aquest sentit escatològic, d'avançament del cel, es reflecteix des de fa segles en la praxi litúrgica de suprimir les lectures de l'Antic Testament durant el temps pasqual. Si tota l'Antiga Aliança és preparació, la Cinquantena pasqual celebra, en

canvi, la realitat del regne de Déu ja present. Per això, en el temps pasqual, la litúrgia proclama, juntament amb el quart Evangeli, els Fets dels Apòstols i el llibre de l'Apocalipsi: llibres lluminosos que tenen una afinitat especial amb l'espiritualitat d'aquest temps.

Els escriptors de l'orient i de l'occident cristians van contemplar el conjunt de la Cinquantena pasqual com un dia de festa únic i extens. Per això, els diumenges d'aquest temps no s'anomenen segon, tercer, quart... *després de Pasqua*, sinó, senzillament, diumenges *de Pasqua*. Tot el temps pasqual és com un únic gran diumenge; el diumenge que va fer diumenges tots els diumenges. De la mateixa manera es comprèn el Diumenge de Pentecosta, que no és una festa nova, sinó el dia conclusiu de la gran festa de la Pasqua.

Quan arribava la Quaresma, alguns himnes de la tradició litúrgica de l'Església recitaven *l'al·leluia* amb un to de comiat. En contrast, la litúrgia pasqual es recrea amb aquest cant, perquè l'al·leluia és l'avanç del *càntic nou* que entonaran al cel els batejats, [12] que ja ara se saben ressuscitats amb Crist. Per això, durant el temps pasqual, tant la tornada del salm responsorial com el final de les antífoes de la Missa repeteixen freqüentment aquesta aclamació, que uneix l'imperatiu del verb hebreu *hallal* —lloar— i *Yahveh*, el nom de Déu.

«Feliç aquell *al·leluia* que entonarem allà! —diu sant Agustí en una homilia. Serà un *al·leluia* segur i sense temor, perquè allà no hi haurà cap enemic, no es perdrà cap amic. Allà, com ara aquí, ressonaran les lloances divines; però les d'aquí procedeixen dels que estan encara en dificultats, les d'allà dels que ja estan

en seguretat; aquí dels que han de morir, allà dels que han de viure per sempre; aquí dels que esperen, allà dels que ja posseeixen; aquí dels que encara estan de camí, allà dels que ja han arribat a la pàtria».[13] Sant Jeroni escriu que, durant els primers segles a Palestina, aquest crit s'havia fet tan habitual que els qui llauraven els camps de tant en tant cridaven: *al·leluia!* I els que remaven les barques per traslladar els viatgers d'una vora del riu a l'altra, quan es creuaven exclamaven: *al·leluia!* «Una joia profunda i serena embarga l'Església en aquestes setmanes del temps pasqual; és el que el nostre Senyor ha volgut deixar en herència a tots els cristians (...); una satisfacció plena de contingut sobrenatural, que res ni ningú ens podrà treure, si nosaltres no ho permetrem».[14]

La vuitena de Pasqua

«Els vuit primers dies del temps pasqual constitueixen la “vuitena de Pasqua”, i se celebren com a solemnitats del Senyor».[15]

Antigament, durant aquesta vuitena el bisbe de Roma celebrava les *stationes* com una manera d'introduir els neòfits en el triomf d'aquells sants especialment significatius per a la vida cristiana de la urbs. Era una certa “geografia de la fe”, en la qual la Roma cristiana apareixia com una reconstrucció del Jerusalem del Senyor. Es visitaven diverses basíliques romanes: la vigília de Pasqua la *statio* tenia lloc a Sant Joan del Laterà; diumenge, a Santa Maria Mayor; dilluns, a Sant Pere del Vaticà; dimarts, a Sant Pau Extramurs; dimecres, a Sant Llorenç Extramurs; dijous, a la basílica dels Sants Apòstols; divendres, a Santa Maria *ad martyres*, i dissabte, de nou, a Sant Joan del Laterà.

Les lectures d'aquells dies tenien relació amb el lloc de la celebració. Així, per exemple, dimecres la *statio* se celebrava a la basílica de Sant Llorenç Extramurs. Allà l'evangeli que es proclamava era el passatge de les brases enceses,[16] en clara al·lusió a la tradició popular romana, que relata com el diaca Llorenç va ser martiritzat sobre una graella. El dissabte de la vuitena era el dia en què els neòfits deposaven l'alba amb la qual s'havien revestit en el baptisme durant la vigília pasqual. La primer lectura era per això l'exhortació de Pere, que comença amb les paraules «*deponentes igitur omnem malitiam...*»:[17] havent-vos desposseït de tota malícia...

Els Pares de l'Església parlaven amb freqüència del diumenge com a “vuitè dia”. Situat més enllà de la successió septenària dels dies, el diumenge evoca l'inici del temps i el seu final en el segle futur.[18] Per

això, els antics baptisteris, com el de sant Joan del Laterà, tenien forma octogonal; els catecúmens sortien de la font baptismal per iniciar la seva vida nova, oberta ja al vuitè dia, al diumenge que no acaba. Cada diumenge ens recorda així que la nostra vida transcorre dins del temps de la Resurrecció.

Ascensió i Pentecosta

«Amb la seva ascensió, el Senyor ressuscitat atreu la mirada dels Apòstols i també la nostra mirada a les altures del cel per mostrar-nos que la meta del nostre camí és el Pare».[19] Comença el temps d'una presència nova del Senyor: sembla que està més amagat, però en certa manera és més a prop nostre; comença el temps de la litúrgia, que tota ella és una gran oració al Pare, per al Fill, en l'Esperit Sant; una oració «en curs encalmat i ample».

[20]

Jesús desapareix de la vista dels apòstols, que potser es queden taciturns al principi. «No sabem si en aquell moment es van adonar que precisament davant seu s'estava obrint un horitzó magnífic, infinit, el punt d'arribada definitiu de la peregrinació terrena de l'home. Potser ho van comprendre només el dia de Pentecosta, il·luminats per l'Esperit Sant».[21]

«Déu totpoderós i etern, que has volgut incloure el sagrament de la Pasqua en el misteri dels cinquanta dies...».[22] L'Església ens ensenya a reconèixer en aquesta xifra el llenguatge expressiu de la revelació. El número cinquanta tenia dues cadències importants en la vida religiosa d'Israel: la festa de Pentecosta, set setmanes després de començar a ficar la falç en el blat, i la festa del jubileu, que declarava sant l'any cinquanta: un any dedicat a Déu en què cadascú recobrava la

seva propietat, i cadascú podia tornar a la seva família.[23] En el temps de l'Església, el «sagrament de la Pasqua» inclou els cinquanta dies després de la Resurrecció del Senyor, fins a l'arribada de l'Esperit Sant a Pentecosta. Si, amb el llenguatge de la litúrgia, la Quaresma significa la conversió a Déu amb tota la nostra ànima, amb tota la nostra ment, amb tot el nostre cor, la Pasqua significa la nostra vida nova d'«amb-ressuscitats» amb Crist. «*Igitur, si consurrexistis Christo, quæ sursum sunt quærite*: així doncs, si heu ressuscitat amb Crist, cerqueu allò que és de dalt, on hi ha el Crist assegut a la dreta de Déu».[24]

En complir-se aquests cinquanta dies, «arribem al cim dels béns i a la metròpolis de totes les festes»,[25] ja que, inseparable de la Pasqua, és com la «Mare de totes les festes». «Sumeu —deia Tertul·lià als pagans del seu temps— totes les vostres festes i no

arribareu a la cinquantesena de Pentecosta».[26] Pentecosta és, doncs, un diumenge conclusiu, de plenitud. En aquesta Solemnitat vivim amb admiració com Déu, a través del do de la litúrgia, actualitza la donació de l'Esperit que va tenir lloc en les albors de l'Església naixent.

Si en l'Ascensió Jesús «va ser elevat al cel per fer-nos compartir la seva divinitat», [27] ara, el dia de Pentecosta, el Senyor, assegut a la dreta del Pare, comunica la seva vida divina a l'Església mitjançant la infusió del Paràclit, «fruit de la Creu». [28] Sant Josepmaria vivia i ens animava a viure amb aquest sentit de present perenne: «Ajuda'm a demanar una nova Pentecosta, que cremi un altre cop la terra». [29]

Es comprèn també per això que sant Josepmaria volgués començar alguns mitjans de formació de l'Obra resant una oració tradicional a l'Església

que es troba, per exemple, en la Missa votiva de l'Esperit Sant: «*Deus, qui corda fidelium Sancti Spiritus illustratione docuisti, da nobis in eodem Spiritu recta sapere, et de eius semper consolatione gaudere*».[30]

Amb paraules de la litúrgia, implorem a Déu Pare que l'Esperit Sant ens faci capaços d'apreciar, *d'assaborir*, el sentit de les coses de Déu; i també demanem gaudir del consol encoratjador del «Gran Desconegut».[31] Perquè «el món té necessitat del valor, de l'esperança, de la fe i de la perseverança dels deixebles de Crist. El món necessita els fruits, els dons de l'Esperit Sant, com enumera sant Pau: “amor, goig, pau, paciència, benvolença, bondat, fidelitat, dolcesa i domini d'un mateix” (Ga 5, 22). El do de l'Esperit Sant s'ha donat en abundància a l'Església i a cadascun de nosaltres, perquè puguem viure amb fe genuïna i caritat operant, perquè

puguem difondre la llavor de la reconciliació i de la pau».[32]

Félix María Arocena

[1] *Missal Romà*, Dimecres de la Vuitena de Pasqua, Antífona d'entrada. Cf. *Mt* 25, 34.

[2] *Rm* 4, 25.

[3] Cf. *Jn* 15, 9-11.

[4] Sant Josepmaria, *És Crist que passa*, núm. 102.

[5] *Ac* 10, 41.

[6] Sant Lleó Magne, *Sermó* 74, 2 (PL 54, 398).

[7] *Missal Romà*, Diumenge de Resurrecció, Antífona d'entrada. Cf. *Sl* 138 (139), 18.5-6.

[8] *És Crist que passa*, núm. 104. Cf. *He* 13, 8.

[9] Francesc, exhortació apostòlica *Evangelii gaudium*, 24-XI-2013, núm. 1.

[10] *Rm* 8, 18.

[11] *1 Co* 2, 9.

[12] Cf. *Ap* 5, 9

[13] Sant Agustí, *Sermó* 256, 3 (PL 38, 1193).

[14] Beat Àlvar, *Caminar con Jesús*, Cristianitat: Madrid, 2014, 197.

[15] *Missal Romà*, normes universals de l'any litúrgic, 24.

[16] *Jn* 21, 9.

[17] *1 Pe* 2, 1.

[18] Cf. Sant Joan Pau II, carta apostòlica *Dies Domini*, 31-V-1998, núm. 26.

[19] Francesc, *Regina Coeli*, 1-VI-2014.

[20] *Camí*, núm. 145.

[21] Benet XVI, *Homilia*, 28-V-2006.

[22] *Missal Romà*, vigília del diumenge de Pentecosta, col·lecta.

[23] Cf. *Lv* 23, 15-22; *Nm* 28, 26-31; *Lv* 25, 1-22.

[24] *Col* 3, 1.

[25] Sant Joan Crisòstom, *Homilia II de Sancta Pentecoste* (PG 50, 463).

[26] Tertul·lià, *De idolatria* 14 (PL 1, 683).

[27] *Missal Romà*, Ascensió del Senyor, prefaci.

[28] *És Crist que passa*, núm. 96.

[29] Sant Josepmaria, *Solc*, n. 213.

[30] *Missal Romà*, missa votiva de l'Esperit Sant, col·lecta.

[31] Cf. *És Crist que passa*, núm. 127-138.

[32] Francesc, *Homilia en la solemnitat de Pentecosta*, 24-V-2015.

pdf | document generat
automàticament des de <https://opusdei.org/ca/article/pasqua-here-suscitat-i-encara-estic-amb-tu/>
(02/04/2025)